

Protokół

z kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Strawczynie

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strawczynie jest gminną jednostką organizacyjną i budżetową utworzoną do realizowania zadań własnych i zadań zleconych gminy z zakresu pomocy społecznej. Swoim obszarem działania obejmuje 12 sołectw, w których zamieszkuje 10 642 osób. Wójtem Gminy jest Pan Tadeusz Tkaczyk.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strawczynie został powołany Uchwałą Nr 9/39/91 Rady Gminy w Strawczynie z dnia 20 grudnia 1991 r. w sprawie utworzenia jednostki organizacyjnej pn. - „Ośrodek Pomocy Społecznej w Strawczynie”.

Ośrodek posiada własny REGON 292392864 i NIP 959-14-74-070.

Kierownikiem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Strawczynie jest Pani Wiesława Jarząbek.

Ośrodek działa w oparciu o:

- 1) Statut Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Strawczynie przyjęty Uchwałą Nr XXIX/235/2013 Rady Gminy w Strawczynie z dnia 19 września 2013 r. w sprawie uchwalenia Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Strawczynie. Zmiany do Statutu wprowadzono Uchwałą Nr XX/112/2016 Rady Gminy w Strawczynie z dnia 30 marca 2016 r. – w § 8 dodano ustawę z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustalaniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, ustawę dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci oraz rozporządzenie z dnia 28 maja 2014 r. w sprawie realizacji rządowego programu dla rodzin wielodzietnych;
- 2) Regulamin Organizacyjny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Strawczynie wprowadzony Zarządzeniem Nr 3/2013 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z dnia 4 listopada 2013 r.;
- 3) Uchwałą Nr XVI/135/08 Rady Gminy w Strawczynie z dnia 16 czerwca 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat i trybie ich pobierania;
- 4) Uchwałą Nr XXXIV/274/2014 Rady Gminy w Strawczynie z dnia 28 lutego 2014 roku w zakresie podniesienia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych;

- 5) Uchwałę Nr XXXIV/273/2014 Rady Gminy w Strawczynie z dnia 28 lutego 2014 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Pomoc gminy w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020;
- 6) Uchwałę Nr V/35/2011 Rady Gminy w Strawczynie z dnia 14 marca 2011 roku w sprawie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w obszarze pomocy społecznej w gminie Strawczyn w latach 2011 -2020;
- 7) Upoważnienie Wójta Gminy Strawczyn z dnia 30 grudnia 2004 roku dla Kierownika GOPS do prowadzenia postępowania w sprawie zadań własnych i zleconych określonych w ustawie o pomocy społecznej oraz do wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych, wprowadzone Zarządzeniem Nr 92/2004 Wójta Gminy Strawczyn z dnia 30 grudnia 2004 roku;
- 8) Upoważnienie Wójta Gminy Strawczyn z dnia 28 grudnia 2012 roku dla Kierownika GOPS do prowadzenia postępowania w zakresie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz wydawania w tych sprawach decyzji, wprowadzone Zarządzeniem Nr 120/2012 Wójta Gminy Strawczyn z dnia 28 grudnia 2012 roku;
- 9) Upoważnienie Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Strawczynie do załatwiania spraw i wydawania decyzji dot. potwierdzania prawa do świadczeń opieki zdrowotnej wprowadzone Zarządzenie Nr 3/10 Wójta Gminy Strawczyn z dnia 15 stycznia 2010 roku;
- 10) Uchwałę Nr VII/31/2015 Rady Gminy Strawczyn z dnia 27 marca 2015 r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2015 – 2017.

W § 8 pkt. 8 Statutu widnieje ustawa z dnia 29 grudnia 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, która obowiązywała do 31 grudnia 2013 roku. W Regulaminie organizacyjnym Ośrodka zostało wymienione stanowisko „asystent rodziny”, ale brak jest jego zadań.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach:

1. Magdalena Pracon – starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 615/2016 z dnia 14 lipca 2016 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody

Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Bogumiłę Niziołek.

2. Barbara Nowak – koordynator kontroli – Kierownik w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 614/2016 z dnia 14 lipca 2016 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Bogumiłę Niziołek.

Kontrola została wpisana do *Książki kontroli Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Strawczynie pod pozycją nr 1/2016*.

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 20 – 22 lipca 2016 roku.

IV. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o przepisy ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (t. j. Dz. U. Nr 185, poz. 1092), art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 930) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r., Nr 61, poz. 543 ze zm.).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2016 r. do dnia kontroli.

Przedmiotem kontroli była:

1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadry.
2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 930) oraz realizacja zadań z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 575).

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strawczynie mieści się w budynku Urzędu Gminy przy ul. Żeromskiego 16, tel. 041 303 80 18. W wyniku przeprowadzonej wizytacji ustalono, że jednostka zajmuje trzy pomieszczenia na parterze, wyposażone w sprzęt umożliwiający wykonywanie pracy biurowej. Warunki lokalowe są dobre i dają klientom

możliwości swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

Głównymi problemami występującymi w środowisku, wymagającymi interwencji GOPS jest: ubóstwo, niepełnosprawność i bezrobocie.

Wypłata świadczeń z pomocy społecznej realizowana jest w kasie Urzędu Gminy w Strawczynie lub przekazywana na indywidualne konta bankowe.

Ad 1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadry.

W dniach kontroli w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Strawczynie w obszarze pomocy społecznej zatrudnionych na umowę o pracę było 6 pracowników, w tym: kierownik oraz 5 pracowników socjalnych na 4,5 etatu (Załącznik Nr 1 - Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze).

W toku przeprowadzonej kontroli ustalono, że Kierownik posiada odpowiednie wykształcenie wymagane na zajmowanym stanowisku. Zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej ukończyła specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej. Pracownicy socjalni zatrudnieni w kontrolowanej jednostce legitymują się również właściwymi kwalifikacjami na zajmowanych stanowiskach pracy. Pracownicy socjalni posiadają legitymacje służbowe wydane według wzoru określonego rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej.

Do obowiązków pracowników socjalnych należy: przyjmowanie zgłoszeń klientów o udzielenie pomocy społecznej, rozpoznanie i diagnoza potrzeb socjalnych mieszkańców, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych i kompletowanie niezbędnej dokumentacji do przyznawania świadczeń, wnioskowanie o udzielenie pomocy, prowadzenie akt osobowych klientów.

W trakcie przeprowadzonej kontroli w celu zbadania stanu zatrudnienia pracowników socjalnych wykorzystano następujący miernik:

miernik: liczba mieszkańców gminy

liczba zatrudnionych pracowników socjalnych w OPS = $10.642/4,5$ etatu = 2.365

Z powyższego wynika, iż stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest niezgodny z art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U z 2016 r. poz. 930), na jeden etat pracownika socjalnego przypada 2 365 mieszkańców.

Ad 2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 930) oraz zadań z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 575).

Zasiłki stałe.

Z informacji przekazanych przez Kierownika GOPS (Załącznik Nr 2 – Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) wynika, że w roku 2016 do dnia kontroli pomoc w formie zasiłku stałego przyznano dla **68 osób, w tym dla 53 samotnych**. Za 48 osób Ośrodek odprowadza składkę zdrowotną.

Kontroli poddano losowo wybrane akta, na podstawie których wydano decyzje nr:

8141Rs/28/2016, 8141Rs/2/2016 i zmiana decyzji 8141Rs/2/2016/2; 8141Rs/51/2016; 8141Rs/53/2016; 8141Rs/54/2016; 8141Rs/50/2016; 8141Rs/49/2016; 8141Rs/67/2016; 8141Rs/39/2016; 8141Rs/62/2016; 8141Rs/47/2016.

W podstawie prawnej większości sprawdzonych decyzji administracyjnych odnotowano aktualny publikator ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Widniało w niej również upoważnienie Wójta Gminy dla Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Strawczynie do wydawania decyzji w zakresie pomocy społecznej.

W postanowieniu decyzji określono wysokość świadczenia, okres na jaki przyznano zasiłek stały, terminy wypłaty świadczenia oraz informowano osoby, że podlegają obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu.

W podstawie prawnej decyzji klientów objętych składką zdrowotną przywoływano ustawę z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Podstawę prawną stanowią przepisy prawa, na których organ oparł się podejmując decyzję. Odprowadzanie składki na ubezpieczenie zdrowotne nie jest przedmiotem rozstrzygnięcia decyzji przyznającej zasiłek stały, zatem niezasadnym jest przywoływanie w/wym. ustawy. Ponadto informacja o ubezpieczeniu zdrowotnym powinna być umieszczona albo po pouczeniu decyzji, albo przesłana stronie oddzielnym pismem.

W skontrolowanych decyzjach administracyjnych zespół inspektorów odnotował, że decyzjom, w przypadku których wypłata świadczenia realizowana była przed ich uprawomocnieniem się, nadawano rygor natychmiastowej wykonalności, przywołując tylko w podstawie prawnej art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji

i uzasadnieniu nie informowano klienta, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

W dwóch przypadkach stwierdzono, że świadczenie przyznano od dnia złożenia wniosku, a nie od początku miesiąca, choć wnioskodawca posiadał stosowne uprawnienia. Jedna decyzja została zmieniona od razu w trakcie kontroli, ponieważ nie została jeszcze zrealizowana.

W zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W decyzjach informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji.

Ośrodek opłacał składki ubezpieczeniowe zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 20 ustawy o pomocy społecznej oraz art. 66 ust. 1 pkt 26 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Decyzje o przyznaniu pomocy klientowi odbierali osobiście.

W stosunku do zasadności przyznanych świadczeń nie wniesiono zastrzeżeń.

Zasiłki okresowe

Zgodnie z informacjami przekazanymi przez Kierownika Ośrodka w roku 2016 do dnia kontroli pomocą okresową objęto **38 osób**. Głównym powodem przyznania tej formy wsparcia było bezrobocie – 27 osób i niepełnosprawność – 9 osób. Wysokość wypłacanych zasiłków jest zgodna z art. 38 ustawy o pomocy społecznej w części gwarantowanej ze środków budżetu państwa.

Kontroli poddano dokumentację osób objętych pomocą na mocy decyzji:

8141Ro/38/2016; 8141Ro/33/2016; 8141Ro/36/2016; 8141Ro/5/2016; 8141Ro/9/2016; 8141Ro/12/2016; 8141Ro/9/3116; 8141Ro/28/2016; 8141Ro/21/2016; 8141Ro/7/2016.

Ze skontrolowanych akt wynika, że na każdy wniosek o pomoc pracownicy socjalni sporządzali wywiad lub jego aktualizację (każdy wniosek opatrzony datą wpływu). W aktach znajdują się m.in.: aktualne dochody, odcinki emerytur i rent, zaświadczenia z powiatowych urzędów pracy, zaświadczenia o powierzchni gospodarstwa rolnego, kserokopie decyzji potwierdzające wysokość pobieranych zasiłków rodzinnych i środków z funduszu alimentacyjnego.

W podstawie prawnej wydanych decyzji administracyjnych była ustawa o pomocy społecznej z aktualnym publikatorem, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie

zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, upoważnienie Wójta Gminy dla Kierownika OPS do wydawania decyzji w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej. W części sprawdzonych decyzji przytoczono kodeks postępowania administracyjnego bez daty wydania i publikatora.

W uzasadnienie decyzji informowano klientów o terminie wypłaty zasiłku okresowego.

Zastrzeżenia inspektorów kontrolujących wzbudził czas realizacji kilku spraw od wpływu wniosku do OPS do wypłaty świadczenia, na przykład: 1) wniosek – 25.02.2016 r., wywiad – 9.03.2016 r., decyzja z dnia 24.03.2016 r., termin wypłaty świadczenia – 25.04.2016 r.; 2) wniosek 22.04.2016 r., wywiad – 9.05.2016 r., decyzja z dnia 20.05.2016 r., wypłata zasiłku 23.06.2016 r.; 3) wniosek – 22.02.2016 r., wywiad – 2.03.2016 r., decyzja z dnia 21.03.2016 r., termin wypłaty świadczenia – 25.04.2016 r.

Zdaniem zespołu kontrolującego klient w takich przypadkach zbyt długo oczekuje na wypłatę świadczenia.

W decyzjach informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Z informacji uzyskanych od Kierownika GOPS oraz ze sprawozdania z realizacji programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” za I półrocze 2016 roku wynika, że w badanym okresie pomocy w formie posiłku w ramach Programu udzielono ogółem dla 251 osób, w tym 61 dzieci do czasu ukończenia nauki w szkole podstawowej, 190 uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej. W okresie tym udzielono także zasiłków celowych dla 40 osób z 18 rodzin. Ogólny koszt Programu w I półroczu 2016 r. wyniósł 64 274 zł, z czego dotacja stanowiła 27 379 zł i środki własne gminy – 36 895 zł.

Dożywianie prowadzone jest w niżej wymienionych placówkach oświatowych na terenie Gminy Strawczyn:

Lp.	Typ placówki	Liczba uczniów dożywianych	Cena za posiłek	Rodzaj posiłku
1.	Zespół Placówek Oświatowych w Strawczynie	51	2,00 zł	jedno gorące danie
2.	Zespół Placówek Oświatowych w Oblęgorku	54	2,00 zł	jedno gorące danie
3.	Zespół Placówek Oświatowych w Promniku	36	1,50 zł	jedno gorące danie

4.	Szkoła Podstawowa w Niedźwiedziu	6	1,50 z	jedno gorące danie
5.	Szkoła Podstawowa w Chełmcach	31	2,00 zł	jedno gorące danie
6.	Szkoła Podstawowa w Rudzie Strawczyńskiej	15	3,50 zł	jedno gorące danie
7.	Szkoła Podstawowa w Korczynie	5	4,50 zł	jedno gorące danie
8.	Przedszkole w Strawczynie	2	4,00 zł	jedno gorące danie
9.	Przedszkole w Chełmcach	8	4,00 zł	jedno gorące danie
10.	Przedszkole w Oblęgorze	1	4,50 zł	jedno gorące danie
11.	Przedszkole w Strawczynku	1	4,50 zł	jedno gorące danie
12.	Przedszkole w Korczynie	12	4,50 zł	jedno gorące danie

Dodatkowo w 2016 roku Ośrodek na wniosek dyrektora szkoły sfinansował koszt wyżywienia jednego ucznia. Ponadto w roku 2016 Ośrodek opłacał posiłki za 29 uczniów uczęszczających do szkół poza terenem gminy Strawczyn.

Pozytywnym jest fakt, iż w szkołach na terenie gminy dzieci otrzymują gorący posiłek, co jest zgodne z ideą Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie zasiłków celowych* w ramach realizacji wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, na podstawie których wydano decyzje administracyjne nr:

8141Rc/18/2016P; 8141Rc/3/2016/2/P; 8141Rc/3/2016/P; 8141Rc/9/2016/P;
8141Rc/20/2016/P; 8141Rc/8/2016/P; 8141Rc/23/2016/P; 8141Rc/22/2016/P;
8141Rc/24/2016/P; 8141Rc/12/2016/P; 8141Rc/27/2016/P;

oraz losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie posiłku*, na podstawie których wydano decyzje administracyjne o numerach:

8141Rd/125/2015; 8141Rd/113/2015; 8141Rd/99/2015; 8141Rd/94/2015; 8141Rd/29/2015;
8141Rd/3/2016; 8141Rd/4/2016; 8141Rd/141/2015; 8141Rd/137/2015; 8141Rd/137/2015/2;
8141Rd/135/2015.

W aktach stanowiących podstawę do przyznania pomocy znajduje się kompletna dokumentacja określająca sytuację materialno-bytową osób i rodzin ubiegających się o pomoc. Pomoc w ramach Programu przyznawana była w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, Uchwałę Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013

roku w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania na lata” 2014 – 2020, Uchwałę Nr XXXIV/274/2014 Rady Gminy Strawczyn z dnia 28 lutego 2014 r. w sprawie podniesienia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych, Uchwałę Nr XXXIV/273/2014 Rady Gminy Strawczyn z dnia 28 lutego 2014 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Pomoc gminy w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020. Wymienione akty prawne przywołane zostały z aktualnym publikatorem. W podstawie prawnej decyzji administracyjnych wpisywano także upoważnienie Wójta Gminy dla Kierownika GOPS.

W podstawie prawnej skontrolowanych decyzji administracyjnych przyznających posiłki brak art. 48 ustawy o pomocy społecznej.

W części sprawdzonych decyzji na posiłek i na pomoc celową brak numeru Uchwały Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania na lata” 2014 – 2020.

W postanowieniu decyzji przyznającej posiłek określano kto jest jego biorcą, na jaki okres przyznano posiłki oraz miejsce wydawania posiłków. W części decyzji brak ceny za jednostkowy posiłek.

Decyzje administracyjne na posiłek wydawane są na okres od września 2015 roku do czerwca 2016 roku. Według kontrolujących pomoc w formie posiłków w ramach programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 - 2020 powinna być przyznana od czerwca do grudnia i od stycznia do czerwca, zgodnie z rokiem budżetowym.

Nie wszystkim decyzjom wydanym w ramach Programu na posiłki, których realizacja przypadała przed uprawomocnieniem się decyzji nadawano rygor natychmiastowej wykonalności.

Zastrzeżenia zespołu kontrolującego budzi czas realizacji zasiłków celowych od daty wpływu wniosku do wypłaty świadczenia. W większości sprawdzonych akt trwa to około 2 miesięcy, na przykład: 1) wniosek **5.05.2016**, decyzja z dnia 3.06.2016, wypłata zasiłku **23.06.2016**; 2) wniosek **31.03.2016**, decyzja z dnia 20.04.2016, wypłata zasiłku **31.05.2016**; 3) wniosek **21.01.2016**, decyzja z dnia 18.02.2016, wypłata zasiłku **23.03.2016**.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Metody i formy opieki nad osobami samotnymi, starszymi.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strawczyni w okresie objętym kontrolą nie realizował usług opiekuńczych, które w myśl art. 50 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej są usługami, obejmującymi pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Z wyjaśnień Kierownika GOPS w Strawczyni (Zał. Nr 3) wynika, iż osoby starsze, chore, wymagające opieki i pomocy osób drugih zazwyczaj mieszkają ze swoimi rodzinami, które zapewniają im taką pomoc. Natomiast osoby samotne, którym nie można zapewnić całodobowej opieki, kierowane są do domów pomocy społecznej.

Natomiast Ośrodek posiada zaplanowane w budżecie środki finansowe na ten cel. Podjęta jest także Uchwała Nr XVI/135/08 Rady Gminy w Strawczyni z dnia 16 czerwca 2008 roku w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat.

W kontrolowanym okresie Ośrodek nie realizował specjalistycznych usług opiekuńczych (art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej) dla osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej. Z informacji udzielonych przez Kierownika jednostki (pkt 27 załącznika nr 2) wynika, iż brak jest wniosków o taki rodzaj pomocy.

Osoby wymagające opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy usługowej i opiekuńczej w miejscu zamieszkania, Ośrodek skierował do domu pomocy społecznej. W 2016 roku do dnia kontroli w domach pomocy społecznej przebywało 5 mieszkańców gminy, za pobyt których Ośrodek poniósł koszty w wysokości 56 618 zł.

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i zasiłków celowych specjalnych

Zgodnie z art. 39 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej GOPS w Strawczyni przyznaje zasiłki celowe, celem zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu leków i leczenia, żywności czy opału. Zgodnie z art. 41 ust. 1 cytowanej ustawy Ośrodek udziela również w szczególnie uzasadnionych przypadkach specjalnych zasiłków celowych osobie lub rodzinie w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, które nie podlegają zwrotowi.

Kontrolowana jednostka w roku 2016 do dnia kontroli, jak wynika z informacji udzielonych przez Kierownika (Załącznik Nr 2 - Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) udzieliła **14 osobom** zasiłków celowych, w tym **5 osobom** specjalnych zasiłków celowych. Zasiłki celowe przyznawane były w szczególności na zakup leków i opału. Specjalne zasiłki celowe najczęściej przyznawano na zakup leków lub pokrycie kosztów leczenia. Wydatki były potwierdzane odpowiednimi fakturami.

Podczas kontroli sprawdzono akta o numerach:

Zasiłki celowe – 8141Rc/13/2016/2; 8141Rc/13/2016; 8141Rc/5/2016; 8141Rc/28/2016; 8141Rc/4/2016; 8141Rc/6/2016 Z; 8141Rc/25/2016; 8141Rc/14/2016; 8141Rc/26/2016.

Specjalne zasiłki celowe – 8141Rcs/1/2016; 8141Rcs/2/2016; 8141Rcs/3/2016; 8141Rcs/4/2016; 8141Rcs/5/2016.

W skontrolowanych aktach znajdowały się wymagane dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej osoby lub rodziny. Strony informowane były o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Kielcach w ustawowo przyjętym terminie.

Pomoc przyznawana była w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej oraz upoważnienie Wójta Gminy dla Kierownika GOPS do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej. Wymienione akty prawne przywołane zostały z aktualnymi publikatorami.

W podstawie prawnej sprawdzonych decyzji administracyjnych zarówno w zasiłkach celowych, jak i specjalnych celowych nie przywoływano art. 39 (zasiłek celowy) i 41 (specjalny zasiłek celowy) ustawy o pomocy społecznej.

W większości sprawdzonych decyzji w sentencji nie podano celu, na jaki została przyznana pomoc.

Zastrzeżenia budzi sprawa 8141Rc/9/2016/2 (wniosek do OPS wpłynął 13.11.2015 r., decyzja z dnia 8.01.2016 r.), w której brak pisma przedłużającego termin załatwienia sprawy. Kierownik GOPS w tej sprawie złożył wyjaśnienie, z którego wynika, że klientowi dowieziono opał w grudniu, ale ze względu na brak środków finansowych w końcówce roku, decyzję wydano dopiero w styczniu (Załącznik Nr 4).

Decyzjom, których realizacja odbywała się przed terminem ich uprawomocnienia, nadawano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, natomiast w sentencji i w uzasadnieniu nie

Handwritten signature/initials

informowano klienta o tym, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Metody pracy socjalnej wykorzystywane w ośrodku pomocy społecznej

Praca socjalna (art. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej) jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Wymogi jej prowadzenia określa art. 6 pkt 12 cyt. wyżej ustawy, gdzie określono ją jako działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Działania podejmowane w ramach pracy socjalnej polegały między innymi na: pomocy w wypełnianiu różnego rodzaju wniosków i pism urzędowych m.in.: wnioski na zasiłek rodzinny, wnioski do funduszu alimentacyjnego, wnioski do komornika, redagowanie pism do ZUS, Urzędu Skarbowego, współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy odnośnie aktualnych ofert pracy oraz motywowanie osób bezrobotnych do podejmowania działań aktywizacyjnych: poszukiwanie pracy, podejmowanie prac dorywczych, podejmowanie szkoleń, informowaniu o możliwości ubiegania się o ustalenie niepełnosprawności.

W rozwiązywaniu trudnych problemów swoich podopiecznych kontrolowana jednostka współpracuje przede wszystkim z: Urzędem Gminy, Powiatowym Urzędem Pracy, Środowiskowym Domem Samopomocy w Józefinie, Policją, placówkami oświatowymi, służbą zdrowia, kuratorami, sądem.

Ważnym instrumentem pracy socjalnej z osobami ubiegającymi się o pomoc są kontrakty socjalne, które mają na celu zobowiązanie zainteresowanego do podejmowania z pracownikiem wspólnych działań zmierzających do przezwyciężenia jego trudnej sytuacji życiowej. W 2016 roku do dnia kontroli pracownicy socjalni Ośrodka Pomocy Społecznej w Strawczynie zawarli tylko 5 kontraktów socjalnych.

Monitoring wdrażania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strawczynie realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Kierownik Ośrodka posiada upoważnienie do prowadzenia postępowań oraz wydawania decyzji w sprawach z zakresu wspierania rodziny wydane przez Wójta Gminy w Strawczynie dnia 28 grudnia 2012 roku.

Jednostka posiada Program Wspierania Rodziny na lata 2015 – 2017, przyjęty Uchwałą Nr VII/31/2015 Rady Strawczyn z dnia 27 marca 2015 roku. W kontrolowanej jednostce zatrudniony jest asystent rodziny, który współpracuje z 4 rodzinami.

Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

W trakcie przeprowadzonej kontroli kompleksowej w GOPS w Strawczynie ustalono, że pomoc w formie zasiłku stałego, okresowego, posiłku i zasiłku celowego z programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, zasiłku celowego i specjalnego zasiłku celowego przyznano celowo i zasadnie. W aktach znajdują się m.in. aktualne zaświadczenia z PUP, zakładów pracy o wysokości dochodów, odcinki rent i emerytur lub informacje z tych instytucji o nie pobieraniu świadczeń, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, informacje o wysokości pobieranych zasiłków rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego, faktury za zakup leków lub opału, karty leczenia szpitalnego.

W Statucie należy uaktualnić publikatory ustaw, w oparciu o które pracuje Ośrodek. W Regulaminie organizacyjnym Ośrodka Pomocy Społecznej należy dopisać zakres obowiązków asystenta rodziny .

W toku kontroli ustalono, że kadra zarządzająca i pracownicy socjalni posiadają odpowiednie kwalifikacje i staż pracy wymagane na zajmowanych stanowiskach pracy. Stan zatrudnienia pracowników socjalnych jest niezgodny z art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej, na jednego pracownika przypada 2 365 mieszkańców.

Warunki lokalowe kontrolowanego Ośrodka są dobre i klienci mają możliwość przedstawienia swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

W zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W dwóch przypadkach dotyczących zasiłków stałych stwierdzono, że świadczenie przyznano od dnia złożenia wniosku, a nie od początku miesiąca, choć wnioskodawca posiadał stosowne uprawnienia. Jedna decyzja została zmieniona od razu w trakcie kontroli, ponieważ nie została jeszcze zrealizowana.

W podstawie prawnej skontrolowanych decyzji przyznających świadczenia widniał aktualny na dzień wydania decyzji publikator ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego (z wyjątkiem zasiłków okresowych, w których brak daty wydania i publikatora ustawy), rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29 lipca 2015 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz świadczeń pieniężnych z pomocy

społecznej. Przytoczono także upoważnienie Wójta Gminy dla Kierownika GOPS do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej.

W części decyzji, w przypadku których wypłata środków następuje przed ich uprawomocnieniem nadawano rygor natychmiastowej wykonalności, wpisując w podstawie prawnej art. 108 k.p.a., ale nie informowano klienta w sentencji i w uzasadnieniu, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 kodeksu postępowania administracyjnego.

Ponadto w podstawie prawnej decyzji klientów objętych składką zdrowotną przywoływano ustawę z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Podstawę prawną stanowią przepisy prawa, na których organ oparł się podejmując decyzję. Odprowadzanie składki na ubezpieczenie zdrowotne nie jest przedmiotem rozstrzygnięcia decyzji przyznającej zasiłek stały, zatem niezasadnym jest przywoływanie w/wym. ustawy. Ponadto informacja o ubezpieczeniu zdrowotnym powinna być umieszczona albo po pouczeniu decyzji, albo przesłana stronie oddzielnym pismem.

Zastrzeżenia inspektorów wzbudził czas realizacji części postępowań administracyjnych dotyczących zasiłków okresowych oraz zasiłków celowych z dożywiania, od wpływu wniosku do OPS do wypłaty świadczenia – trwa ponad 2 miesiące.

W części sprawdzonych decyzji na zasiłki celowe i specjalne zasiłki celowe w podstawie prawnej brak przywołania odpowiednio art. 39 i 41 ustawy o pomocy społecznej.

W większości sprawdzonych decyzji w sentencji nie podano celu, na jaki została przyznana pomoc.

Pozytywnym jest fakt, iż we wszystkich szkołach na terenie Gminy Strawczyn dzieci otrzymują dożywianie w formie gorącego posiłku, co jest zgodne z ideą Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

W części decyzji przyznających posiłek w podstawie prawnej brak art. 48 ustawy o pomocy społecznej, a w postanowieniu ceny jednostkowej za obiad.

W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono również, że w kontrolowanej jednostce kontrakt socjalny jest wykorzystywany dostatecznie jako instrument pracy socjalnej.

W kontrolowanym Ośrodku zatrudniony jest asystent rodziny, który pracuje z 4 rodzinami z problemami opiekuńczo - wychowawczymi.

Ponadto w większości sprawdzonych decyzji przybita była pieczęć Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, a nie z upoważnienia Wójta Gminy. Jest to niezgodne z art. 110 ust. 7 ustawy o pomocy społecznej.

VI. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez Kierownika kontrolowanej jednostki.

Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z Kierownikiem placówki.

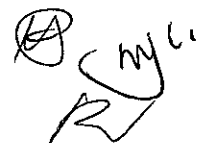
VII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 roku w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. Nr 61, poz. 543).

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Załączniki do protokołu:

1. Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze.
2. Tabela sporządzona przez Kierownika GOPS pt. „Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez GOPS”.
3. Wyjaśnienie Kierownika GOPS w sprawie usług opiekuńczych.
4. Wyjaśnienie Kierownika GOPS do decyzji 8141Rc/4/2016.

Protokół podpisali:

Ze strony kontrolującej:

1. Magdalena Pracoń

2. Barbara Nowak

Kielce, dnia 12 sierpnia 2016 r.

zapomniałam się

Z up. WOJEWODY ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

Anna Gromska
DYREKTOR

WYDZIAŁU POLITYKI SPOŁECZNEJ I ZDROWIA

ŚWIĘTOKRZYSKI
URZĄD WOJEWÓDZKI W KIELCACH
Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia
al. IX Wieków Kielc 3, 25-516 Kielce

Ze strony kontrolowanej:

Data i podpis

otrzymałam osobistnie
22.08.2016

KIEROWNIK
GMINNEGO OŚRODKA POMOCY
SPOŁECZNEJ

HMU
Wiesława Jarząbek

GMINNY OŚRODEK
POMOCY SPOŁECZNEJ
26-067 STRAWCZYN
ul. Żeromskiego 16
tel. (041) 303 80 13